

Cirkus Agora - Jan Kjetil Smørdal

Jan Kjetil Smørdal startet som de fleste kjenner til mellom utedoen og ett epletre i hjelmelandsdalen på Smørdal gård i Nordfjordeid. Han ønsket først å bli alpinist som hans far Andor Smørdal. Dette fremsto som helt naturlig siden familien var - og er nærmeste nabo til Harpefossen skisenter i Eid Kommune.

Etter at Jan Kjetil ble gjort kjent med boken om alpinkongen Ingemar Stenmark, så bilde, leste om at han syklet på etthjulssykkkel, og danset på ett slakt tau, så var løpet kjørt for Smørdal. Han ville bli cirkusartist. Smørdal opptrådte første gang i sin egen konfirmasjon. Deretter rundt omkring på ulike lokale tilstelninger. Han var læregutt hos Cirkus Merano i 1981, og debuterte året etter som profesjonell cirkusartist. Han ble raskt kjent over hele landet fordi det var flere tiår siden Norge hadde hatt egen cirkusartist.

CV`n til Smørdal kan kort oppsummeres slik:

- Debuterte som norsk cirkusartist som 17-åring.
- Internasjonal cirkusartist allerede året etter – fra 1983 – 1988.
- Artist på Europas største cirkus – Cirkus Krone i 1988.
- Flere TV-opptredener internasjonalt – bl.a. ZDF og BBC.
- Har opptrådt for den engelske kongefamilien.

- Cirkus Agora ble grunnlagt i 1989 av Jan Ketil da han var 24 år (dette var helt unikt med verdenspremiere på Hamar 14. april 1989).

- I årene 2010 – 2016 har Jan Kjetil fortsatt med cirkus med fokus på skoler, barnehager, messer, kjøpesentre, eldresentre, asylmottak, andre arrangementer og kirker (cirkus gudstjeneste). I 2012 hadde også Cirkus Agora underholdning på Tusenfryd.

- Cirkus Agora var med på jubileumsforestillingen til Sogn og Fjordane i 2013 (250 år).

Alle grunnskoler i Sogn og Fjordane fikk besøk av Cirkus Agora og Jan Kjetil både i 2013, 2014 og 2015.

I 2014 gjorde han følgende:

- 1. – 17. mai - Cirkusvariete i Bergen
- 3. – 13. juli - Cirkusopplevelse i Bremanger
- 25. – 29. august - Karmøy (kulturelle skolesekken)
- 30. august – 2. september - Telemark (kulturelle skolesekken)
- 3. – 12. september - Karmøy (kulturelle skolesekken)
- 12. – 14. september - Nordfjordeid senter AS / Eidamessa

- 15. september – 3. oktober - Sogn og Fjordane (kulturelle skolesekken – besøkte alle skoler i fylket og hadde cirkus)

- 13. – 17. oktober - Sogn og Fjordane (kulturelle skolesekken – besøkte alle skoler i fylket og hadde cirkus)

I 2015 gjorde han følgende:

- Alta 13. – 17. april (kulturelle skolesekken)
- Havøysund kommune / Måsøy 19. april (kulturelle skolesekken)
- Kvalsund: 20. april (kulturelle skolesekken)
- Kautokeino - Idrettshallen: 21. april (kulturelle skolesekken)
- Vefsn: 24. april (kulturelle skolesekken)
- Dønna, 27. april (kulturelle skolesekken)
- Alstadhaug 28. april (kulturelle skolesekken)
- Lurøy, 29. april (kulturelle skolesekken)
- Telemark 4. – 13. mai (kulturelle skolesekken)
- Lilleputthammer, 23. mai – 16. august (underholdning i parken)
- Sogn og Fjordane, 31. august - 25. september (kulturelle skolesekken)

I 2016 har han gjort følgende:

- Hyllestad Kommune, 19. februar 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Bremanger Kommune, 23. februar 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Leikanger sykehjem, 24. februar 2016
- Høyanger Kommune, 25. februar 2016 (underholdning Asylmottak)
- Sogndal Kommune, 26. februar 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Vik Kommune, 27. februar 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Masfjorden Kommune, 29. februar 2016 (underholdning barneskole + eldreomsorgssenter – to forestillinger)
- Fjaler Kommune, 1. mars 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Lærdal Kommune, 2. mars 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Storefjell Resort Hotell, påsken 2016 (underholdning for hotellets gjester / barnefamilier)
- Vestkanten kjøpesenter, 13. mai 2016 (underholdning på kjøpesenteret ifbm nattåpent)
- Bergen Kommune, 17. mai 2016 (underholdning på torget)
- Kirkeide skole, 22. mai 2016 (underholdning på skole)
- Kalfarveien barnehage, 24. mai 2016 (underholdning i barnehage)
- Rong Skole og Terna Barnehage, 25. mai 2016
- Festival Værlandet – Nordsjøsporthelga, 2. – 3. juli 2016
- Vadheim Asylmottak, Sørbøvåg Asylmottak, og Leirvik statelige mottak, 4. juli 2016
- Ulstein Kommune, 6. juli 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Vik Bygde og sykehjem, 7. juli 2016
- Ulstein Kommune, 8. juli 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Ullensvang innvandrersenter og Odda Mottakssenter, 16. august 2016
- Bergen kommune, 17. august 2016 (underholdning eldreomsorgssenter)
- Lindås Kommune, også 17. august 2016
- Amfi kjøpesenter Sogndal, 19. – 20. august 2016

I 2015 besøkte Cirkus Agora også asylsøkerne på Jølster for å skape glede. SmørDAL dro dere videre i 2016 i en periode hvor det var vekst på flere asylmottak.

SmørDAL var også initiativtaker til sirkuslinjen på Fjordane Folkehøgskole i 1996 i samarbeid med tidligere rektor Hege Heiberg. Sirkuslinjen er fremdeles i drift og er veldig populær. SmørDAL var både tilrettelegger og lærer ved skolen. Han fikk også til sirkus i den kommunale kulturskolen, og han fikk kulturprisen i Eid kommune 2003.

I 2017 klarte Smørdal å få sitt livsverk Cirkus Agora ut på veien igjen «som vanlig tradisjonelt sirkus». Han gjestet ca. 150 steder i perioden 22. mars – 19. september 2017. Forestillingen i 2017 høstet positiv omtale over alt – så vel i flere riksmidier (blant annet TV2 og NRK) som lokalmedier, og ikke minst fra publikum. Det som var meget spesielt med 2017, var ikke bare at han fikk sirkuset på veien igjen, men at det var 40 år siden han startet mellom utedoen og epletreet hjemme i hagen på Nordfjordeid. I hver eneste forstilling fremhevet Smørdal Sogn og Fjordane og Nordfjordeid i sin korte innledning før han igjen viste gamle kunstner.

Promo fra forestillingen i 2017 kan dere se her:

https://www.youtube.com/watch?v=4ibED0VZL_s

...og her er et av flere eksempler på de nevnte positive medieoppslag:

12 HÅNDAG 18. SEPTEMBER 2017 • STAVANGER AFTENBLAD

«Du klare det, du klare det!»

STAVANGER: Det er 40 år siden han gikk på line mellom epletreet og utedoen. Fortsatt er balansen så god at han kan stable 10 kjoerler på hodet ved hjelp av foten.

Camilla Bjerheim
camilla.bjerheim@aftenbladet.no

Jan Ketil Smørdal (53) har klart å kaste fire kjoerler oppa hodet. Den femte går i bakken. Det samme gjør den sjunde og den niende.

– Du klare det. Du klare det! Arild Stuealand Nisja (6) roper henrykt. Til slutt er 10 skåler på plass på hodet til Smørdal. De toppes med en teskje.

– Bravo, bravo!

Såvnet lukt av sagnmugg
Smørdal hadde nesten åtte års pause som omreisende sirkusdirektør før han i mars igjen la på hjul med Cirkus Agora. 53-åringen fra Nordfjordeid som en gang reiste verden rundt og balanserte på line, har i sommer balansert kjoerler på hodet. I Sauda og på Rjukan. I Kvarvik og på Matre.

– Vi hadde pause fra det klassiske sirkuslivet i åtte år før den returneren. I mellomtiden har vi hatt oppdrag for Den kulturelle skolesekken og i fornøyelsesparker. Men jeg begynte å savne lukta av sagnmugg, sier Smørdal.

40 år siden starten
Det er 40 år siden han som 13-åring spente opp ei line mellom utedoen og epletreet på Smørdal. Derfor passet det med en jubileumsturné.

– Jeg har opptrådt over hele verden, men folk husker meg ennå fra en reportasje på Norge Rundt, sier Smørdal, som debuterte som artist i 1982 og startet sitt Cirkus Agora i 1989.

I Stavanger var det glissent i benkeradene lørdag. Aftenbladet telte om lag 120 store og små. I tillegg er det plass til 500.

– Likved er dette tidens beste sesong, både økonomisk og publikummessig, sier Smørdal, som mener Norge har behov for to sirkus.

Kulturbærere
Han mener sirkusartistene er viktige omreisende kulturbærere, men vedgår at det blir stadig vanskeligere å imponere. Særlig i byene.

– På landet er det fortsatt en happening når vi kommer, sier han. I stallet har han en italiensk balansekunstner, en sjongler fra Moldova, en klovn fra Tsjekka og en akrobat fra Tyskland.

Klovnier falt i småk
Lørdag fikk klovnene unge til å hyle av begeistring.

Han er kjempemorsom, sier Emilie Aanaasen og Amanda Haukland Engan. Amanda er på sirkus for første gang.

– Det er herlig å se at de ber ser seg og følger med – uten at en kjører eller mobil er involvert. Da balansekunstneren var i sving, holdt de seg i pøskedet for øyene, sier mor Kristin Aanaasen.

Balansekunstneren heter David Robert og kommer fra en ekte, italiensk sirkusfamilie.

– Jeg er 5. generasjon sirkusartist, minst. Jeg liker å reise, liker å møte andre kulturer, sier Robert.

Med på laget har han kone og datter. Etter netten et halvår på turné i Norge, skal de snart hjem til Milano.

– Vi blir bare hjemme et par uker. Snart skal vi videre til Frankrike og Paris, der vi skal opptre med et juleshow, sier Robert.

Datteren Natalie Galligani (11), som også vil bli sirkusartist, får undervising langs ruta. På fritiden øver hun på håndstakende akrobatikk. Snart begynner hun på sirkusskole i Italia.

Sirkusdirektør Jan Ketil Smørdal (53) sparket sista teskje på hodet.
FREDRIK REPVEN

Amanda Haukland Engan og Emilie Aanaasen synes klovnene er kjempemorsom.
FREDRIK REPVEN

Cirkus Agora:

- For 40 år siden spente Jan Ketil Smørdal opp en line hjemme på gården.
- Han debuterte som artist som 16-åring og fikk snart Internasjonal sirkusturné.
- Smørdal startet Cirkus Agora i 1989, og holdt på til 2017.
- De siste årene har Cirkus Agora AS drevet og opptredt for Den kulturelle skolesekken, i fornøyelsesparker, på festivaler mm.

Sandra Ousler fra Tyskland.
FREDRIK REPVEN

HØSTKAMPANJE! DET ER NÅ

2018 er her, og vi gleder oss til nok en cirkusturne med våre artister og dyr.